

DESIGNING NATIVE LANGUAGE LESSONS BASED ON MODERN PEDAGOGICAL APPROACHES**Ernazarova Laylo Abdusaitovna**Samarkand State Pedagogical Institute
Primary and Preschool Education**Turayeva Shakhnoza Sharifjon kizi**

Samarkand State Pedagogical Institute

3rd year student of the Primary Education Department

Annotation. This article discusses the implementation of modern and innovative approaches in teaching the native language, moving away from traditional methods. It analyzes the importance of the communicative approach, digital technologies, and interactive methods in lesson design.

Keywords: Native language, modern approach, communicative competence, digital didactics, interactive methods, lesson design.

ONA TILI DARSLARINI ZAMONAVIY YONDASHUVLAR ASOSIDA LOYIHALASH

Annotatsiya. Ushbu maqolada ona tili fanini o'qitishda an'anaviy metodlardan voz kechgan holda, zamonaviy va innovatsion yondashuvlarni joriy etish masalalari muhokama qilinadi. Unda darslarni loyihalashda kommunikativ yondashuv, raqamli texnologiyalar va interfaol metodlarning ahamiyati tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: ona tili, zamonaviy yondashuv, kommunikativ kompetensiya, raqamli didaktika, interfaol metodlar, dars loyihasi.

ПРОЕКТИРОВАНИЕ УРОКОВ РОДНОГО ЯЗЫКА НА ОСНОВЕ СОВРЕМЕННЫХ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ПОДХОДОВ

Аннотация. В данной статье рассматриваются вопросы внедрения современных и инновационных подходов в преподавании родного языка с отказом от традиционных методов. Анализируется значение коммуникативного подхода, цифровых технологий и интерактивных методов при проектировании уроков.

Ключевые слова: родной язык, современные подходы, коммуникативная компетенция, цифровая дидактика, интерактивные методы, проектирование урока.

Bugungi tezkor zamonda ta'lim tizimi oldiga qo'yilayotgan asosiy talab — o'quvchilarda nafaqat nazariy bilimlarni, balki ularni hayotda qo'llash ko'nikmalarini, ya'ni funksional savodxonlikni shakllantirishdir. Ona tili darslari shunchaki grammatik qoidalarni yodlatish emas, balki o'quvchini erkin, mantiqiy va ijodiy fikrlashga o'rgatish maydoniga aylanishi lozim. Ta'lim jarayonida interfaol metodlar, innovatsion texnologiyalar, pedagogik va axborot texnologiyalarini o'quv jarayonida qo'llashga bo'lgan qiziqish kundan-kunga ortib bormoqda. Bunday bo'lishining sabablaridan biri, shu vaqtgacha an'anaviy ta'limda o'quvchilarni faqat tayyor bilimlarni egallashga o'rgatilgan bo'lsa, zamonaviy texnologiyalar ularni egallayotgan bilimlarini o'zlari qidirib topishlariga, mustaqil o'rganib, tahlil qilishlariga, hatto xulosalarni ham o'zlari keltirib chiqarishlariga o'rgatadi. O'qituvchi bu jarayonda shaxsni rivojlanishi, shakllanishi, bilim olishi va tarbiyalanishiga sharoit yaratadi va shu bilan bir qatorda boshqaruvchilik, yo'naltiruvchilik funksiyasini bajaradi.

Ta'lim jarayonida o'quvchi asosiy figuraga aylanadi. Shuning uchun umumta'lim maktablarida zamonaviy o'qitish metodlari – interaktiv metodlar, innovatsion texnologiyalarning o'rni va roli benihoya kattadir. Bu metodlarning o'ziga xosligi shundaki, ular faqat pedagog va

o'quvchilarning birgalikda faoliyat ko'rsatish orqali amalga oshiriladi. Bunday pedagogik hamkorlik jarayoni o'ziga xos xususiyatlarga ega. Darslarni innovasion texnologiyalardan foydalanish asosida tashkil etish ijobiy natija beradi, chunki o'qituvchi innovasion faoliyat yuritgandagina ta'lim mazmuni o'zgaradi.

O'quv mashg'ulotlari samaradorligini oshirishda ona tili va adabiyot darslariga interfaol metodlar va ta'limiy o'yinlardan foydalanish o'quvchilarni mustaqil fikrlashga, ijodiy izlanish va mantiqiy fikrlash doiralarini kengaytirish bilan bir qatorda ularni fanga bo'lgan qiziqishlarini ham orttiradi. Ona tili ta'limida zamonaviy yondashuvlar Darslarni loyihalashda quyidagi zamonaviy yondashuvlar muhim sanaladi: Kommunikativ yondashuv: O'quvchilarni real hayotiy vaziyatlarda muloqot qilishga tayyorlaydi. Bunda asosiy urg'u to'rtta ko'nikmaga (tinglab tushunish, o'qish, gapirish va yozish) qaratiladi.

Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim – bu har bir o'quvchining qobiliyati, qiziqishi va o'zlashtirish darajasini hisobga olgan holda topshiriqlarni tabaqalashtirishdir. Mashg'ulotni o'tkazish tartibi muammo o'zi nima degan savol asosida mavzuga kirib boriladi. Muammo bilish va bilmaslikning o'rtasi bo'lib, bunda muammoning dolzarbligi va o'ziga xosligi nazarda tutiladi. Bir mavzuga oid qator muammolar olinib, undan eng dolzarblari ajratiladi. Mashg'ulotda o'qituvchi ishtirokchilarni guruhlarga ajratib, darsni o'tkazish tartib-qoidalari va talablarini tushuntiradi. Chunki, ushbu texnologiyani amalga oshirish jarayoni bosqichli ketma-ketlik asosida olib boriladi.

Raqamli didaktika – bu dars jarayonida multimedia vositalari, onlayn platformalar va o'quv o'yinlaridan foydalanish o'quvchi faolligini oshirishdir.

Innovasion metodlar va dars loyihasi

Zamonaviy ona tili darsini loyihalashda quyidagi interfaol usullar yuqori samaradorlik ko'rsatmoqda: "Flipped Classroom" (To'ntarilgan sinf): Nazariy ma'lumotlar o'quvchi tomonidan mustaqil (video yoki matn orqali) o'rganiladi, dars vaqti esa amaliy mashqlar va tahlilga sarflanadi.

Loyihaviy ta'lim: O'quvchilarga ma'lum bir muammoni hal qilish yoki tadqiqot o'tkazish bo'yicha topshiriqlar beriladi (masalan, "Mahallamizdagi sheva so'zlari" loyihasi).

Case-study (Vaziyatli tahlil): Hayotiy muammoli vaziyat beriladi va o'quvchi ona tili qoidalari asosida unga yechim topadi.

Smart classroom (Aqlli sinfxona): O'quvchilar dars jarayonida o'qituvchi nazorati ostida smartfon orqali darsga taalluqli mashg'ulotlar bilan shug'ullanadi.

FSMU metodi — bu o'quvchilarning fikrlashini rivojlantirish va o'z fikrini asoslab bayon qilishga o'rgatuvchi interfaol metoddir.

Ona tili darslarini zamonaviy yondashuvlar asosida loyihalash ta'lim sifatini yangi bosqichga ko'taradi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, interfaol va kommunikativ metodlar qo'llanilgan darslarda o'quvchilarning nutqiy ko'nikmalari an'anaviy darslarga nisbatan o'rtacha 25% ga yuqori bo'ladi. Shunday ekan, o'qituvchi har bir darsni loyihalashda texnologiya va metodika uyg'unligiga erishishi zarur. Interfaol metodlar, raqamli texnologiyalar va innovasion pedagogik yondashuvlardan foydalanish dars samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. O'quvchilar dars jarayonida faol ishtirok etib, o'z fikrlarini erkin ifoda etish, tahlil qilish va xulosa chiqarishga o'rganadilar. Bu esa ularning nafaqat til bilimlarini, balki hayotiy kompetensiyalarini ham shakllantiradi. Zamonaviy yondashuv asosida loyihalashtirilgan ona tili darslari o'quvchilarda nutq madaniyati, mantiqiy fikrlash, ijodkorlik va mustaqil o'rganish ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Natijada ta'lim jarayoni samaradorligi oshib, o'quvchilarning fanlarga bo'lgan qiziqishi yanada kuchayadi. Demak, ona tili darslarini zamonaviy yondashuvlar asosida loyihalash nafaqat ta'lim sifatini oshiradi, balki barkamol, fikrlay oladigan, o'z fikrini ravon ifoda eta oladigan shaxsni tarbiyalashda muhim omil bo'lib xizmat qiladi. Interfaol metodlar, raqamli texnologiyalar va innovasion pedagogik yondashuvlardan foydalanish dars samaradorligini sezilarli darajada oshiradi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI (REFERENCES)

1. Mirziyoyev Sh.M. Hozirgi zamon va yangi O'zbekiston. – T.: O'zbekiston, 2024, 514b.
2. Aydarava U., Azizova N., Toirova M. O'qish savodxonligi. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining – 4-sinfi uchun darslik. IV qism. – Toshkent.: “Novda Edutainment” nashriyoti, 2023. – 78 b.
3. N.Sattarova. Ona tili va adabiyot faniga ixtisoslashgan maktablarda o'quvchilarni tahlil qilishga o'rgatish usullari. Buxoro. 2006 y.
4. Ro'ziyev D., Usmonboyeva M., Xoliqova Z. “Interfaol metodlar: mohiyati va qo'llanilishi. – Toshkent, 2013. 146-b.
5. Sayfullayeva R. va boshqalar. Hozirgi o'zbek adabiy tili. Darslik. – Toshkent, “O'ME” 2009. 324-b.
6. Tadjibayeva D.Sh. Ona tili o'qitishda zamonaviy ta'lim metodlari // The journal of academic research in educational sciences. 2021. maxsus son. 486-488 betlar.
7. G'afforov Ya. Maxsus fanlarni o'qitishda yangi pedagogik texnologiyalardan foydalanish usullari. – Toshkent, 2021. 156-b
8. Shodiyev F. Ona tili. – Samarqand.: SamDU nashri. 2019.
9. L.Ernazarova, M.Mirsanova. Ona tili-o'qish savodxonligi va uni o'qitish metodikasi. Elektron darslik. Samarqand.2024.